

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

עיקרי ההתפתחויות והמגמות במערכת הביטוח הלאומי

2022

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

עיקרי ההתפתחויות והמגמות במערכת הביטוח הלאומי

2022

תוכן עניינים

1.....	מבוא
3.....	שינויי חקיקה 2022
6.....	שירות לקוחות
7.....	אזרח ותיק ושאיירים
9.....	קצבת שאירים
10.....	דמי קבורה
11.....	סיעוד
12.....	נכות כללית
13.....	שירותים מיוחדים לנכים
14.....	גמלה לילד נכה
15.....	ניידות
16.....	הבטחת הכנסה
17.....	מזונות
18.....	אימהות
20.....	ילדים
21.....	נפגעי עבודה
22.....	שירות מילואים
23.....	אבטלה
24.....	אסירי ציון
24.....	שיקום מקצועי
25.....	יעוץ לאזרח הוותיק ולמשפחתו
26.....	נפגעי איבה
27.....	אמנות בינלאומיות
27.....	זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד
28.....	תשלום דמי ביטוח
29.....	קרנות הביטוח הלאומי

המוסד לביטוח לאומי הוא עמוד התווך של מערכת הביטחון הסוציאלי של מדינת ישראל. לביטוח הלאומי תפקיד מרכזי בהקטנת ממדי העוני, בצמצום האי-שוויון ובהגנה על הפרט מפני אי-ודאות כלכלית וחברתית. הביטוח הלאומי גם פועל להוביל ולעצב את מדיניות הרווחה של מדינת ישראל.

תכליתו של הביטוח הלאומי היא למנוע מצוקות חברתיות וכלכליות ולחזק את הלכידות והסולידריות החברתית. כליו העיקריים הם התשלומים (הקצבאות והגמלאות) שניתנים חלקם באופן אוניברסלי לכלל תושבי המדינה (לדוגמה קצבת הילדים או קצבת הזקנה) וחלקם באופן סלקטיבי למי שנמצא מתאים לקבלם. יעילותן של גמלאות אלו נמדדת ביכולתן לצמצם אי-ודאות כלכלית ולמנוע סיכוני פרנסה זמניים ומתמשכים.

חזון הביטוח הלאומי

המוסד לביטוח לאומי הוא הגוף המקצועי והמוביל בתחום הביטחון הסוציאלי בישראל.

מדיניות – הביטוח הלאומי פועל על-פי חוק ליישום מדיניות הרווחה של מדינת ישראל, והוא שותף משפיע בהתוויית עקרונות מדיניות זו ובשמירה עליהם: ערבות הדדית, הקטנת הפערים בחברה, צמצום העוני והבטחת קיומה של מערכת הביטחון הסוציאלי לאורך זמן.

שירות – הביטוח הלאומי פועל באופן יזום, ביעילות ותוך גילוי רגישות לכבוד האדם, כך שכל מבוטחת ומבוטח יוכלו למצות את זכויותיהם. דרכו של הביטוח הלאומי תהיה מושתתת על חתירה מתמדת למצוינות, תוך התאמה לצרכים המשתנים של מקבלי השירות ושמירה על קשר רציף עם המבוטחים והקהילה.

איכות – הביטוח הלאומי הינו אבן שואבת לכוח אדם מקצועי, איכותי וערכי, המבצע את עבודתו מתוך תחושת שליחות, אחריות ושייכות. הביטוח הלאומי פועל לפיתוח המשאב האנושי ולשיפור מתמיד של הכלים העומדים לרשותו.

הביטוח הלאומי במספרים

הביטוח הלאומי מספק שירות לכ-9 מיליון תושבי מדינת ישראל. בשנת 2022 שילם הביטוח הלאומי קצבאות לתושבי ישראל בסכום כולל של כ-113 מיליארד ש"ח לעומת 122 מיליארד ש"ח בשנת 2021.

כבכל שנה, גם בשנת 2022 הפעיל הביטוח הלאומי כ-30 תוכניות סוציאליות הכוללות כ-130 סוגי תשלומים ושירותים, הכוללים בין היתר את קצבאות הזקנה, קצבאות הילדים, גמלת סיעוד, הגמלה להבטחת הכנסה וקצבאות הנכות למיניהן.

בנוסף לאלה, בשנת 2022 המוסד השקיע באמצעות חמשת קרנות הביטוח הלאומי סך של כ-264 מיליון ש"ח בפיתוח שירותים חברתיים. הקרנות סייעו ומימנו כ-250 שירותים חברתיים – הן בבנייה, שיפוץ והצטיידות והן בהפעלת 182 תוכניות חברתיות.

בביטוח הלאומי כ-4,000 עובדים שנתנו מענה בשנת 2022 לכ-52 מיליון פניות, לעומת 61 מיליון ב-2021, פניות מבוטחים בכל ערוצי השירות: קבלת קהל בכ-80 סניפים ומרכזי שירות, פניות באמצעות הטלפון, אתר האינטרנט, ועמדות שירות עצמי.

שינויי חקיקה 2022

חוק הנכים (תגמולים ושיקום) – תיקון מס' 30 והוראת שעה

במסגרת הוראת השעה נקבעו לנכה פעולות איבה מבחנים מקלים לקבלת התגמולים הבאים:
תגמול מחוסר פרנסה, תגמול נצרך ותגמול פרישה מוקדמת.

תגמול מחוסר פרנסה – המבחן לקבלת התגמול הוא שההכנסה החודשית של מבקש התגמול מעבודה או ממשלח יד לא תעלה על מחצית השכר הקובע ולא שולמו לו דמי אבטלה. זאת בשונה מהמצב הקודם לתיקון בו נלקחה בחשבון הכנסה מכל מקור שהוא.

תגמול נצרך - לצורך בחינת הכנסותיו נלקחה בחשבון הכנסתו החודשית מעבודה או ממשלח יד בלבד. הכנסה ממשלח יד עד לגובה שכר מינימום לא קוזזה מהתגמול, הכנסה מעל לגובה שכר המינימום ועד לשכר הממוצע במשק קוזזה בשיעור של 50 אגורות בגין כל שקל, הכנסה בגובה השכר הממוצע במשק שללה את הזכאות לגמלת נצרך לחלוטין והעמידה את המבקש על התגמול הבסיסי.

תגמול פרישה מוקדמת – הכנסה חודשית מעבודה או ממשלח יד עד לגובה שכר המינימום לא הובאה בחשבון, זאת בשונה מהמצב טרם התיקון שבו הדרישה הייתה שהמבוטח לא עובד כלל. לעניין שלושת תגמולים אלו לא הובאו בחשבון הכנסות הוניות, קצבאות ופנסיה.

תחילתו של חוק זה מ- 1.2.2022 והוא עומד בתוקף עד ל 1.8.2023.

חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה תוקן במקביל והוא מחיל על נפגעי איבה את התיקונים האמורים.

צו התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) - הוראת שעה – תיקון מס' 3, 4 ו 5

חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) – תיקון מס' 7: החל מיום 1.7.2021 שולמו דמי בידוד לעצמאי שחדל מלעסוק בעסקו או במשלח ידו עקב שהותו או שהות ילדו בבידוד (לרבות עצמאי מאומת לקורונה); סכום המענק היומי לדמי בידוד היה 570 ש"ח ליום; הזכאות לדמי בידוד הינה הן לעצמאי העונה להגדרת עובד עצמאי שבחוק הביטוח הלאומי והן למי שרשום במוסד כמי שיש לו הכנסה מעסק או ממשלח יד, אף שאינו עונה להגדרת עובד עצמאי (אלא ששיעור הזכאות אז הינו 50%);

בגין כל תקופת בידוד שולמו עד 3 ימים. עם זאת, בגין תקופת בידוד שהחלה בתקופת הוראת השעה [מיום 21.12.2021 ועד ליום 31.1.2022] שולמו עד 4 ימים.

לעניין דמי בידוד לעובד שכיר נקבע כי בשל התפשטות זן האומיקרון, בתקופת הוראת השעה, שחלה מיום 21.12.2021 ועד ליום 31.1.2022, התשלום היה החל מהיום הראשון לבידוד (כיום מוטלת עלות היום הראשון לבידוד על העובד).

הצו האריך את תוקפה של הוראת השעה לעניין דמי בידוד לעצמאיים וכן יום ראשון של בידוד לשכירים, מיום 31.1.2022 עד ליום 31.7.2022.

חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש) תיקון מס' 229 – הוראת שעה

התיקון האריך בשנה נוספת, עד ליום 31.12.2022, את הוראת השעה לפיה יראו בדמי אבטלה כהכנסה מעבודה לעניין גמלאות ה"ה, מזונות, אזרח ותיק שארים ונכות.

חוק הביטוח הלאומי - תיקון מס' 230

ע"פ התיקון, לא הופחת שיעור דמי האבטלה ממי שנמצא בהכשרה מקצועית והוא היה זכאי לדמי אבטלה בשיעור המלא.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות) - תיקון

תיקון התקנות מרחיב את מעגל הזכאים לפטור מתור, ופטור מתשלום למלווה של אדם עם מוגבלות.

צו הביטוח הלאומי (סוגי מקרים של התנדבות מחוץ לישראל) - הוראת שעה

התיקון לצו הרחיב את ההכרה במתנדבים במסגרת התנדבות בחו"ל בתנאים הבאים:

(א) ההפניה להתנדבות נעשתה מאת משרד ממשלתי או גוף ציבורי שאושר להפניית מתנדבים;

(ב) המתנדב נשלח מישראל למקום בו מתקיים מצב חירום, מלחמה או אסון שאליו שלחה המדינה זה מכבר אנשים מטעמה כדי לסייע;

(ג) תקופת ההתנדבות לא עלתה על 60 ימים רצופים;

(ד) ההתנדבות היתה למטרות הקבועות בצו.

התיקון הינו הוראת שעה למשך שנה והוא חל על התנדבות שבוצעה מיום 1.3.22 ועד ליום 28.2.23.

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) – תיקון מס' 40

הכרה באחים של חיילים שנספו והרחבת הזכאות של אחים של הנספים לסיוע בשכר לימוד לתואר ראשון בעד כל שנת לימודים קודם לגיל 40, עד לגובה 40% משכר הלימוד, וכן במימון התערבויות לרווחה רגשית, כפי שקבע השר עד לגיל 30.

תקנות הביטוח הלאומי (תגמולים למשרתים במילואים) – תיקון

משרת מילואים (שכיר או עצמאי) ששכרו או הכנסתו החודשית הממוצעת עלתה בחודש השירות או באחד החודשים לפחות ברבע השנה שקדמה לחודש השירות ב-20% לפחות בשלושה חודשים רצופים, ביחס להכנסתו בתקופת רבע השנה שקדמה לעלייה, חושב לו התגמול לפי הכנסתו בחודש השירות, אילולא שירת במילואים.

תקנות הביטוח הלאומי (דמי קבורה) - תיקון

שונתה השיטה לחישוב תעריפי דמי הקבורה, שמתבססת מעתה על מספר הקבורות המבוצעות בשנה. נוספו גם תוספות ביסוס ותחזוקה לטובת הקבורה הרוויה ובנוסף ישולמו תוספות לחברות לעידוד קבורה רוויה המבוצעת בקבורת שדה (קבורת מכפלה וקבורת רבים). בנוסף, ההסכם להעברת נפטרים לקבורה אזרחית עוגן בתקנות.

העלאת גיל הפרישה לנשים

גיל הפרישה לנשים יעלה באופן מדורג במשך 11 שנה לגיל 65. ההעלאה תתבצע בהדרגה בשלוש השנים הקרובות, כאשר גיל הפרישה יעלה ב-4 חודשים בשנה, וב-8 שנים שאחריהן ב-3 חודשים בשנה. כך למשל, אישה שנולדה משנת 1970 ואילך יהא גיל הפרישה 65. תחולה 1.1.2022.

מענק מעבר בשל העלאת גיל הפרישה

בגין ארבעת החודשים העוקבים מיום שמלאו לאישה 62, היא תהא זכאית למענק בהתאם לשנת לידתה וזאת בשיעור שבין 3,000 ל-4,000 ש"ח. הזכאות תחול רק על ילידות שנת 60 עד 66. תחולה 1.1.2022.

תיקון לחוק התגמולים (ילד שנתייתם עקב מעשה אלימות במשפחה)

הגדלת הבסיס לחישוב הקצבה מ 60% מהשכר הממוצע ל 100% מהשכר הממוצע במשק.

תיקון חוק הבטחת הכנסה – השלמת הכנסה

1. הגדלת הקצבה ל-70% משכר המינימום - הגדלת שווי הקצבה לאזרחים ותיקים עד גיל 70 ל 70% משכר המינימום, קרי 3,710 ש"ח ליחיד (לעומת 3,237 ש"ח כיום).
2. הגדלת שווי רכב - הגדלת שווי הרכב המקסימאלי שעודו מזכה בגמלה מכ-41,400 ש"ח – ל - 60,000 ש"ח, וכן הגדלת שווי הרכב שאינו מובא בחשבון לעניין מי שאינו עובד מ-9,309 ש"ח ל- 10,309 ש"ח.
3. הגדלת הדיסריגארד מהכנסות עבודה - למי שהגיע לגיל פרישה (וכן למי שזכאי לקצבת שארים/תלויים או אזרח וותיק) ליחיד- מסך של 2,268 ש"ח (21.5% מהשכר הממוצע) לסך של 2,479 ש"ח (23.5% מהשכר הממוצע).

שירות לקוחות

שירות הלקוחות בביטוח הלאומי משנה את פניו בשנים האחרונות, תקופה זו הביאה עמה אתגרים לצד הרצון לשיפור וייעול השירות על כל היבטיו. שנת 2022 התאפיינה בפעילות ענפה בשיפור השירותים הדיגיטליים והרחבת השירותים במוקדים הטלפונים.

במוקדים הטלפונים:

- **מהלך העלאת שכר לנציגי השירות במוקדים** שבוצע ע"י ביטוח לאומי והביא לגידול משמעותי במצבת כוח האדם של המוקדים הטלפונים, צמצם את היקף העזיבה של הנציגים וכך שיפר משמעותית את רמת השירות, כמו כן צמצם משמעותית את זמן ההמתנה למענה.
- **שינוי מערך ההדרכה** - שיפור רמת המקצועיות של נציגי השירות ומתן שירות איכותי ומקצועי ללקוחות.
- **הקמת צוות מומחים בתוך המוקדים החיצוניים (back office)** המאפשר לסיים מתן שירות ללקוח בשיחה אחת, להפחית את כמות השיחות החוזרות וכן להפחית את כמות העברת הפניות לסניפים.
- **העברת הפניות הלקוחות המתקבלות באינטרנט לטיפול המוקדים** - במסגרת הרחבת שירותי המוקד הטלפוני הוחלט להעביר את הטיפול בפניות המתקבלות באינטרנט למוקדים. מהלך זה הפחית את העומס מהסניפים ואיפשר לפקידים להתמקד בטיפול בתביעות.
- **הרחבת הפעילות של מוקד מעסיקים** – בוצעו שיחות יזומות למעסיקים לקבלת מידע על תעסוקת הלקוחות במטרה לצמצם בירוקרטיה ולקצר את זמני הטיפול בתביעות.
- **פתיחת ערוץ צ'אט** למתן מענה אישי ומקצועי באמצעות הדיגיטל.

השירותים הדיגיטליים:

בוצעו פיתוחים משמעותיים כגון אפשרות לתשלום חובות בגמלאות באמצעות האתר האישי כולל אפשרות לתשלום בהוראת קבע באמצעות נציגי השירות. הרחבת האפשרות להזמנת קוד משתמש וסיסמה ישירות למייל לאוכלוסיות נוספות, מעבר לתשתיות מתקדמות יותר, הוספת נושא דמי הבידוד לעצמאים, פיתוח נושא המעסיקים המאפשר מתן שירות יעיל ומהיר למעסיקים, פיתוח טפסים מקוונים לקבלת מידע בצורה יעילה, פשוטה וברורה, אפשרות לשליחת מכתבים למבוטחים ישירות למייל ואו במסרון ועוד.

מספר פניות לפי ערוצי שירות לשנים 2021-2022:

מספר פניות לפי ערוצי השירות				
מסקל הערוץ	שיעור השינוי	2022	2021	ערוצי השירות
4%	-2%	2,141,859	2,182,619	קבלת קהל
11%	-9%	5,898,335	6,512,744	מוקדים טלפוניים
77%	-18%	39,926,211	48,664,612	אינטרנט
4%	-16%	2,163,815	2,562,191	עמדות שרות עצמי
3%	-17%	1,559,769	1,879,959	פנו אלינו
	-16%	51,689,989	61,802,125	סך הכל

אזרח ותיק ושאירים

גמלאות אזרח ותיק ושאירים מהוות את הרובד הראשון של מערכת הפנסיה בישראל ומבטיחות הכנסה בסיסית למבוטח הקשיש ולשאייריו לאחר פטירתו. עם הפנסיה מעבודה, המהווה את הרובד השני של מערכת הפנסיה בישראל, נועדו הגמלאות הללו להבטיח לאנשים בעת פרישה וזקנה רמת חיים סבירה.

תיקון מס' 229 – הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש

התיקון האריך בשנה נוספת, עד ליום 31.12.2022, את הוראת השעה, לפיה יראו בדמי אבטלה כהכנסה מעבודה לעניין גמלאות אזרח ותיק ושאירים.

העלאת גיל פרישה לנשים

במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2021-2022 נקבע כי גיל הפרישה לנשים יעלה מ-62 ל-65 בהדרגתיות במשך 11 שנים כאשר בשלוש השנים הראשונות (2022-2024) יועלה הגיל בכל שנה ב-4 חודשים ובשמונה השנים לאחר מכן (2025-2032) יועלה הגיל בכל שנה ב-3 חודשים.

במסגרת החקיקה על העלאת גיל הפרישה נקבעו הקלות לנשים שגיל הפרישה שלהן הועלה:

- נשים ילידות 1960 ואילך, כלומר אלו שגיל הפרישה שלהן נדחה והגיעו לגיל 67, זכאיות לעד 125 ימי אבטלה נוספים.

- נשים ילידות 1960-1966 שאינן עובדות, שצברו תקופת אכשרה לקצבת אזרח ותיק ושאינן מקבלות קצבה מהביטוח הלאומי (נכות כללית, הבטחת הכנסה, אבטלה או מזונות), שהכנסותיהן מפנסיה ומקצבאות אינן עולות על 73.5% מהשכר הממוצע (7,755 ש"ח בשנת 2022) ושהכנסותיהן מהון בשנת המס הקודמת לא עולים על 60,000 ש"ח, יכולות להיות זכאיות למענק בסכום של עד 4,000 ש"ח לחודש למשך ארבעה חודשים בסמיכות להגעתן לגיל 62. סכום המענק המלא תלוי בשנת הלידה של האישה ובשנת 2022 עמד על 4,000 ש"ח, ממנו מופחתים הכנסות מפנסיה ומקצבאות. תוספת למקבלות גמלה להבטחת הכנסה: נקבע פיצוי לנשים ילידות 1960 עד 1964 (כולל) הזכאיות לקצבת הבטחת הכנסה המגיעות לגיל 62 אך טרם הגיעו לגיל הפרישה. נשים אלו תהיינה זכאיות לתוספת של 7.95% מהסכום הבסיסי בכל חודש (717 ש"ח ב-2022). כמו כן עד סוף שנת 2025, הן תהיינה זכאיות להטבות הנלוות בדומה לאלו שהגיעו לגיל פרישה.

כמו כן, במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2020-2021, החל מינואר 2022 עודכן הגיל המקסימלי בו נשים היו צריכות להיות תושבות ישראל לראשונה, על מנת שתוכלנה להיות זכאיות לקצבת אזרח ותיק לפי חוק הביטוח הלאומי, מ-62 לגיל הפרישה (לפי חודש לידתן). כלומר, עולה חדשה תוכל להיות מבוטחת לגמלאות אזרח ותיק ושאירים כל עוד עלתה ארצה לפני גיל הפרישה כפי שנקבע בתיקון החוק וצברה תקופת אכשרה מתאימה. אצל גברים הגיל המקסימלי לא שונה והוא נותר 62.

הקלות בזכאות לקצבת אזרח ותיק בגיל המותנה

סכום ההכנסה שאינו נלקח בחשבון לצורך מבחן הכנסות לקצבת אזרח ותיק בגיל הפרישה הוגדל החל בינואר 2022 מ-57% מהשכר הממוצע ל-63.97% (6,749 ש"ח בשנת 2022) ליחיד ומ-76% ל-85.3% (9,000 ש"ח בשנת 2022) למי שיש עמו תלוי.

הקלות בזכאות להשלמת הכנסה

- הגדלת סכום השלמת הכנסה ל-70% משכר המינימום ליחיד מתחת גיל 70 (במחירי 2022). סכומי הקצבה לאלו שגילם מבוגר יותר ולבעלי הרכבי משפחה שונים, עודכנו בהתאם (מינואר 2022). בינואר 2022 סכומי הגמלה עודכנו בעליית מדד המחירים לצרכן.
 - הגדלת סכום שווי הרכב ששולל זכאות להשלמת הכנסה בגיל הפרישה ל-60,000 ש"ח (מינואר 2022).
 - הגדלת סכום שווי הרכב שאינו נלקח בחשבון במבחן הכנסות לתוספת השלמת הכנסה בגיל הפרישה לאלו שאינם עובדים ל-10,309 ש"ח (מינואר 2022).
 - סכום ההכנסה מעבודה שאינו נלקח בחשבון לצורך מבחן הכנסות להשלמת הכנסה הוגדל ל-23.5% מהשכר הממוצע ליחיד (2,497 ש"ח בשנת 2022) ול-27.5% (2,902 ש"ח בשנת 2022) למי שאינו יחיד (מינואר 2022).
- מספר מקבלי קצבת אזרח ותיק ושאיירים ב-2022 היה **1,128,479**, כ-2.5% יותר משנת 2021.

קצבת אזרח ותיק לחודש (ש"ח)

	ללא ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים
מבוגר	1,596	2,101	2,606
זוג	2,398	2,903	3,408

מי שמלאו לו 80 מקבל תוספת של 90 ש"ח.

קצבת אזרח ותיק בתוספת השלמת הכנסה שיעור מוגדל - למי שטרם מלאו לו 70 (ש"ח)

	ללא ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים
מבוגר	3,799	6,339	7,312
זוג	6,002	6,977	7,950

קצבת אזרח ותיק בתוספת השלמת הכנסה שיעור מוגדל - למי שמלאו לו 70 וטרם מלאו לו 80 (ש"ח)

	ללא ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים
מבוגר	3,836	6,399	7,373
זוג	6,062	7,035	8,012

קצבת אזרח ותיק בתוספת השלמת הכנסה שיעור מוגדל - למי שמלאו לו 80 (ש"ח)

	ללא ילדים	עם ילד אחד	עם שני ילדים
מבוגר	3,873	6,458	7,431
זוג	6,120	7,095	8,068

מספר מקבלי קצבת אזרח ותיק ב-2022 היה **1,039,325**, עלייה של כ-2.9% לעומת שנת 2021.

מהם **179,606** מקבלי השלמת הכנסה לקצבתם – עלייה של כ-6.6% לעומת שנת 2021.

קצבת שאירים

קצבת שאירים משולמת לשאירים של מבוטח שנפטר.

קצבת שאירים (ש"ח)

תוספת לבני +80	שני ילדים ללא הורים	ילד אחד ללא הורים	מבוגר עם 2 ילדים	מבוגר עם ילד אחד	מבוגר יחיד	אלמנה צעירה
90	1,984	992	3,092	2,344	1,596	1,199

קצבת שאירים בתוספת השלמת הכנסה למי שטרם מלאו לו 70 (ש"ח)

תוספת לילד	שני ילדים ללא הורים	ילד אחד ללא הורים	מבוגר עם 2 ילדים	מבוגר עם ילד אחד	מבוגר יחיד
902	3,091	2,109	7,312	6,339	3,799

קצבת שאירים בתוספת השלמת הכנסה (שיעור מוגדל) למי שמלאו לו 70 וטרם מלאו לו 80 (ש"ח)

מבוגר עם 2 ילדים	מבוגר עם ילד אחד	מבוגר יחיד
7,373	6,399	3,836

קצבת שאירים בתוספת השלמת הכנסה (שיעור מוגדל) למי שמלאו לו 80 (ש"ח)

מבוגר עם 2 ילדים	מבוגר עם ילד אחד	מבוגר יחיד
7,431	6,458	3,873

מספר מקבלי קצבת שאירים (קצבה מלאה) ב-2022 היה 89,154 ירידה של כ-2.2% לעומת 2021.

מהם 25,612 מקבלי השלמת הכנסה – ירידה של 1.6% לעומת שנת 2021.

מספר מקבלי קצבת אזרח ותיק, בתוספת מחצית שאירים ב-2022 היה 134,066, עליה של כ-3.1%

לעומת שנת 2021.

דמי קבורה

הביטוח הלאומי משלם את הוצאות הקבורה והשירותים המקובלים בקשר לקבורה בעד כל אדם שנפטר בישראל ונקבר בה, ובעד כל תושב/ת ישראל, שנפטר מחוץ לישראל.

תקנות הביטוח הלאומי (דמי קבורה) - תיקון

ביולי 2022 עודכנו תקנות דמי קבורה באופן מקיף. השינויים נכנסו לתוקף למפרע החל מינואר 2022 וכללו:

- תנאי זכאות לתשלום בגין הובלת נפטרים לקבורה אזרחית עוגנו בתקנות.
- שינוי תעריפי דמי הקבורה וקביעתם בהתאם למספר הקבורות המבוצעות על ידי חברות הקבורה בחלוקה לשלושה תעריפים (עד 52 קבורות, בין 53 ל- 365 קבורות ומעל 365 קבורות).
- ביטול תעריף קבורה בגין נפטר שגילו חודש וטרם מלאו לו 10 שנים, וקביעת שני תעריפים בלבד – נפטר שטרם מלאו לו חודש ונפטר שמלאו לו חודש.
- קביעת תוספת "ביסוס" שתשולם לחברות הקבורה בהתייחס להיבטים ייחודיים בקבורה הנובעים מסוג הקרקע וסוג הקבורה הרוויה.
- קביעת תוספת "תחזוקה" בגין קבורה רוויה שתשולם כדי לעודד קבורה רוויה, בשים לב לכיסוי עלויות אחזקת מבנה הקבורה ובהתאם לסוג הקבורה הרוויה.
- מתן תוספת תשלום בסך 799 ש"ח לעידוד "קבורת רבים" (קבורה של 3 נקברים או יותר בחלקת קבר אחת, אחד מעל השני).
- מתן תוספת תשלום בסך 600 ש"ח, לפי מדד פריפריאלי בגין "קבורת מכפלה" (קבורה של שני נפטרים, זה מעל זה, בחלקת קבר אחת), ברשות מקומית המשתייכת למדד פריפריאלי 1-4 (כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה).
- במסגרת הוראת שעה ל-3 שנים (2022-2024) - במקרים בהם רישיון קבורה אחד יחליף לפחות 70% מרישיונות הקבורה שהוקצו ליישובים שבתחום מועצה אזורית אחת, יוגדל התעריף בגין "קבורת מכפלה" או "קבורת רבים".

סיעוד

תוכנית **ביטוח סיעוד** אושרה בכנסת ב- 1980 במסגרת חוק הביטוח הלאומי והפעלתה החלה באפריל 1988. ביטוח סיעוד נועד לאפשר לקשישים להמשיך ולחיות במסגרת הקהילה זמן ממושך ככל האפשר, באמצעות מתן טיפול אישי לאלה מהם הזקוקים לעזרה בתפקוד היומיומי או להשגחה, ובכך לסייע למשפחות המטפלות בהם. החוק חל על כל מי שמבוטח בביטוח אזרח ותיק ושאינם, על עקרות בית (נשים נשואות שאינן עובדות מחוץ לביתן) ועל עולים חדשים שאינם מבוטחים בביטוח אזרח ותיק ושאינם.

מספר הזכאים לקבל גמלת סיעוד (כולל המסרבים לקבל) בשנת 2022 היה **302,579** בממוצע בחודש, עליה של כ-11% לעומת 2021.

יחידת שרות = שעת טיפול אישי בבית שבועית. תעריף שעת טיפול פרטי – 59.55 ש"ח.
למקבלי מחצית גמלה מפאת מבחן הכנסות ניתנות מחצית יחידות השירות.

גמלת סיעוד בכסף (ש"ח)

סכום הגמלה בש"ח	עם תוספת להעסקת מטפל ישראלי	ללא תוספת להעסקת מטפל ישראלי	מספר יחידות שירות שבועיות ¹	רמות הגמלה
1,408			5.5	רמה 1
2,049			10	רמה 2
2,868		X	14	רמה 3
3,482	X		17	
3,687		X	18	רמה 4
4,302	X		21	
4,506		X	22	רמה 5
5,326	X		26	
5,326	זר		26	רמה 6
6,146	X		30	

נכות כללית

במסגרת ענף נכות כללית משולמות על-פי חוק הקצבאות האלה:

- ❖ **קצבת נכות** – הכנסה מינימלית לקיום לנכים שכושרם להשתכר מעבודה או ממשלח ידם נפגע (משולמת מ-1974).
- ❖ **קצבה לשירותים מיוחדים (שר"מ)** – משולמת לנכים התלויים בעזרת הזולת בביצוע פעולות היומיום או הזקוקים להשגחה מתמדת, לממון עזרה בפעולות אלה (מ-1979).
- ❖ **גמלה לילד נכה** – משולמת למשפחות המטפלות בילדן הנכה בבית (מ-1981).

חוק ההסדרים:

1. **מתן תוספת לנכים השוהים במוסד** – הגדלת הקצבה בסך 103 ש"ח, כך שכלל הקצבה המשולמת תעמוד על סך 1,058 ש"ח. תחולה מיום 1.1.2022.
2. **הגדלת קצבת אזרח ותיק נכה** – תוספת בשיעור השווה ל 75% מתוספת הנכים, קרי 284 ש"ח. תחולה מיום 1.1.2022.
3. **זכאות לשר"מ וקצבת נכות מהיום ה-31** - מתן זכאות לתשלום קצבת נכות + קצבת שר"מ החל מהיום ה 31 ועד היום ה 90, וזאת בנוסף לתוספות בגין בן זוג וילדים (כיום ישנה זכאות לקצבת נכות או שר"מ, לפי הגבוה, וזאת ללא תוספות בגין בן זוג או ילדים). תחולה – 1.1.2022.
4. **דיסריגארד הכנסות שאינן מעבודה** – קביעת דיסריגארד בסך 1,200 ש"ח, וזאת לעניין זכאות לתוספת תלויים בקצבת נכות בשנת 2022 (הוראת שעה).

תיקון מס' 229 – הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש

התיקון האריך בשנה נוספת, עד ליום 31.12.2022, את הוראת השעה לפיה יראו בדמי אבטלה כהכנסה מעבודה לעניין גמלאות נכות.

קצבת נכות כללית לחודש – 100% נכות (ש"ח)

תוספת לשוהה במוסד	תוספת תלויים		נכה עם בן/בת זוג			נכה יחיד
	ילד	בן זוג	עם 2 ילדים	עם ילד אחד	ללא ילדים	
103	954	1,192	6,800	5,846	4,892	3,700

מספר מקבלי קצבת נכות כללית בשנת 2022 בממוצע לחודש היה **291,013**, עליה של 4.4% לעומת 2021, מהן **14,367** עקרות בית.

שירותים מיוחדים לנכים

לקצבה לשירותים מיוחדים (שר"מ) זכאים גברים ונשים עד גיל פרישה המבוטחים בביטוח הלאומי וזקוקים לעזרה רבה של אדם אחר בפעולות היום-יום (לבישה, אכילה, רחצה, ניידות בבית ושליטה בהפרשות), או שהם זקוקים להשגחה מתמדת למניעת סכנת חיים לעצמם או לאחרים.

תיקון תקנות שר"מ

- הפחתת הסף המזכה לקצבת שר"מ – הפחתת הסף המזכה לקצבת שר"מ מ- 60% ל 40% (המשמעות – כל זכאי לקצבת נכות יהא זכאי לבחינת זכאותו לקצבת שר"מ).
תחולה: תביעה המוגשת מיום 1.1.2022, ובלבד שלא תשולם קצבה קודם למועד זה.
- הוספת רמת זכאות בשיעור 235% - נכה התלוי לחלוטין בעזרת הזולת במידה רבה במיוחד בביצוע כל פעולות היום יום בכל שעות היממה וכן זקוק להשגחה מיוחדת, יהא זכאי לקצבה בסכום של 7,168 ש"ח (למעט אם זכאי לתוספת מכוח "הסכם המונשמים").
תחולה: 1.1.2022

קצבה חודשית מיוחדת לפי תקנות בדבר מתן שירותים מיוחדים לנכה ולעקרת הבית התלויים בעזרת הזולת לתפקוד היומיומי (ש"ח)

תוספת לילד שטרם מלאו לו 3 שנים ועד שני ילדים	תלוי בעזרה רבה במיוחד בביצוע כל פעולות היום-יום בכל שעות היממה וזקוק להשגחה מתמדת 235%	תלוי לחלוטין בכל פעולות הימיום 188%	בביצוע כל פעולות היום-יום ברוב שעות היממה 112%	בביצוע רוב פעולות היום-יום ברוב שעות היממה 50%
954	5,238	4,191	2,496	1,115

מספר מקבלי גמלת שירותים מיוחדים בשנת 2022 בממוצע לחודש היה **75,066**, עליה של 4.7% לעומת 2021, מהן **5,383** עקרות בית.

גמלה לילד נכה

הביטוח הלאומי מכיר בעומס הטיפולי הכבד הכרוך בגידולו של ילד נכה עם ליקוי קשה, ומשתתף בהוצאות הכספיות של המשפחה כדי להקל על גידולו של הילד, ולאפשר למשפחה ככול שניתן לנהל אורח חיים תקין כשהילד נמצא בחיק המשפחה והקהילה.

תיקון תקנות ילד נכה

- עיגון שתי רמות זכאות נוספות - הוספת 2 רמות זכאות בשיעור 112% (3,534 ש"ח) בגין "ילד התלוי במידה רמה מאוד בעזרת הזולת בכל שעות היממה" ובשיעור – 235% (7,168 ש"ח) בגין "ילד התלוי לחלוטין בעזרת הזולת במידה רבה במיוחד בכל שעות היממה".
- הגדלת שיעור הגמלה המיוחדת – הגדלת שיעור הגמלה המיוחדת לקצבאות ילד נכה, כך שסכומן הכללי יהא לזה של שר"מ ויעמוד על : 50% - 1,527 ש"ח, 100% - 3,000 ש"ח, 112% - 3,534 ש"ח, 188% - 5,641 ש"ח, 235% - 7,168 ש"ח.
- זכאות לילד נכה השוהה במוסד – בגין ילד נכה השוהה בתנאי פנימייה במוסד שבו ניתנים שירותי סיעוד, רפואה או שיקום, תשולם קצבה בשיעור של 529 ש"ח אם זכאות הילד הינה לקצבה בשיעור 50%, ובסך של 1,058 ש"ח - אם היה זכאי לקצבה בשיעור 100%.
- תחולה: תחילת כל התיקונים מיום 1.1.2022.
- ילד שקיבל קצבת ילד נכה ומגיע לגיל 18, יוכל במשך 3 חודשים אחרי הגעתו לגיל 18 לבחור האם לקבל קצבת נכות כללית או קצבת ילד נכה לפי הגבוה ביניהם.

גמלאות לילד נכה

מי שמעסיק שני עובדים ואינו זכאי לתוספת למונשם	תוספת לילד מונשם	235%	188%	112%	100%	50%	סוג הגמלה
5,641	8,462	7,168	5,641	3,534	3,000	1,527	גמלה חודשית
					1,058	529	ילד השוהה במוסד

מספר מקבלי גמלת ילד נכה בממוצע לחודש בשנת 2022, סה"כ 100,393 ילדים, עליה של 19.7% לעומת 2021.

ניידות

הביטוח הלאומי מעניק מגוון הטבות למי שיש להם ליקויים ברגליים המגבילים אותם בניידות, כדי לסייע להם השתלב בקהילה ולפתח חיים עצמאיים. מרבית ההטבות ניתנות לבעלי רכב, אולם ניתנות הטבות גם למי שאינם בעלי רכב. ההטבות משולמות מכספי משרד האוצר, על-פי הסכם הניידות שנחתם בין משרד האוצר לביטוח הלאומי.

חוק ההסדרים - תיקון הסכם ניידות

התיקון קובע שמוגבל בניידות שאחוז מוגבלותו הינו מעל 80% יהיה זכאי להלוואה עומדת בשיעור 100%, ומי שאחוז מוגבלותו הינו מ-60%-79%, להלוואה באחוז השווה לאחוז המוגבלות (התיקון משווה את מצבם של מוגבלים בניידות ללא רישיון נהיגה למוגבלים בניידות בעלי רישיון נהיגה, לעניין זכאות לרכב לאביזרים מיוחדים).

תחולה: תביעות המוגשות מיום 1.1.2022.

קצבת ניידות לנכה מוגבל בניידות נוהג בעצמו (ש"ח)

סטטוס	גודל רכב	100%-80%	79%-70%	69%-60%	59%-50%	49%-40%
משתכר	רכב קטן (עד 1,300 סמ"ק)	1,794	1,256	1,076	897	718
אינו משתכר		1,794	628	538	449	359
משתכר	רכב בינוני (עד 1,800 סמ"ק)	2,467	1,727	1,480	1,234	987
אינו משתכר		467	863	740	617	493
משתכר	רכב גדול (עד 2,000 סמ"ק)	3,021	2,115	1,813	1,511	1,208
אינו משתכר		3,021	1,057	906	755	604

קצבת ניידות לנכה מוגבל בניידות שאינו נוהג בעצמו (ש"ח)

סטטוס	גודל רכב	100%-80%	79%-70%	69%-60%
משתכר	רכב קטן (עד 1,300 סמ"ק)	1,789	1,252	1,073
אינו משתכר		1,789	626	537
משתכר	רכב בינוני (עד 1,800 סמ"ק)	2,462	1,723	1,477
אינו משתכר		2,462	862	739

מספר מקבלי קצבת ניידות במוצא לחודש בשנת 2022 היה 48,582 עלייה של כ- 2.6% לעומת 2021.

הבטחת הכנסה

חוק הבטחת הכנסה נועד להקנות רשת ביטחון אחרונה למשפחות שאין להן הכנסות מעבודה או ממקורות אחרים או שהן בעלות הכנסות מועטות. החוק, שנכנס לתוקפו ב-1982, שילב במסגרת אחידה את תמיכות הסעד ששילם בעבר משרד העבודה והרווחה ואת תשלומי ההטבה הסוציאלית ששילם הביטוח הלאומי לקשישים ולשאיירים. התשלומים ממומנים על-ידי אוצר המדינה.

בינואר 2017 נקבעה הקלה במבחן ההכנסות לאימהות עצמאיות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה. שיעור הקיזוז-מהגמלה של הכנסות מעבודה הגבוהות מהדיסריגרד (הסכום שאינו מובא בחשבון לצורך הקיזוז) הורד מ-60% ל-25% עד 3,567 ש"ח (נכון ל-2022). מעבר לסכום שזו שיעור הקיזוז נשאר 60%. אימהות עצמאיות יכולות לקבל מענק עבודה רק אם התוספת לגמלה בעקבות שינוי זה נמוכה ממענק העבודה. מענק העבודה משולם על ידי רשות המסים. התוכנית הופעלה כהוראת שעה לשנתיים, ובינואר 2019 הוארכה לשנתיים נוספות. עקב פיזור הכנסת בדצמבר 2020 חל דין רציפות החקיקה, והוראת השעה נשארה בתוקף אף מעבר לשנתיים. במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2020–2021 הוארך שוב תוקפה של הוראת השעה עד לסוף 2022.

ממרץ 2020, בעקבות הוראת השעה שניתנה בגלל מגפת הקורונה במטרה להקל על מקבלי הגמלה, מתייחסים לדמי האבטלה כאל הכנסה מעבודה או ממשלח יד. משמע שלאחר ניכוי סכום שאינו מובא בחשבון (דיסריגרד) מבוצעת הפחתה לפי השיעור הרשום בחוק להרכב המשפחה והגיל. על פי החוק טרם הוראת השעה הופחתו מהגמלה דמי האבטלה במלואם. תוקף הוראת השעה הוארך עד לסוף 2021 והוארך שוב במרץ 2022 עד לסוף 2022.

מינואר 2022 אישה שהגיעה לגיל 62, אך טרם הגיעה לתאריך הפרישה הקבוע לגביה (ילידת 1964-1960), זכאית בעד תקופה של ארבעה עד 18 חודשים לתוספת לקצבת הבטחת הכנסה בשיעור של 717 ש"ח.

עם סיום ההקלות שנקבעו במהלך משבר הקורונה, ירד מספר המשפחות המקבלות גמלה להבטחת הכנסה בשנת 2022 והיה 66,853 בממוצע לחודש ירידה של כ-17% לעומת 2021.

שיעורי הגמלה להבטחת הכנסה למי שטרם מלאו לו 55 שנים (ש"ח)

מבוגר יחיד	הורה יחיד		זוג		אחר	
	עם ילד אחד	עם ילדים	עם ילד אחד	עם ילדים	עם ילד אחד	עם ילדים
1,803	3,020	3,516	2,479	2,705	2,705	3,020

שיעורי גמלה להבטחת הכנסה למי שמלאו לו 55 שנים מינואר 2003 – שיעורים מוגדלים (ש"ח)

מבוגר יחיד	הורה יחיד		זוג		אחר	
	עם ילד אחד	עם ילדים	עם ילד אחד	עם ילדים	עם ילד אחד	עם ילדים
2,254	3,686	4,588	3,381	3,922	3,236	3,777

מזונות

חוק המזונות מבטיח תשלום לנשים גרושות, נפרדות, ידועות בציבור או נשים שנישאו בשנית, שבית הדין פסק להן מזונות אך בן זוגן החייב בדמי המזונות אינו ממלא את חובתו כלפיהן. סכום התשלום הוא הסכום שנקבע בפסק הדין או הסכום שנקבע בתקנות חוק המזונות – הנמוך מבין השניים: כאשר דמי המזונות שנפסקו גבוהים מהתשלום המתחייב מן התקנות, ישולם הסכום שנקבע בתקנות ובכפוף למבחן הכנסות. שיעור דמי המזונות שנקבע בתקנות שווה לשיעור הגמלה להבטחת הכנסה למשפחות חד הוריות.

מספר המקבלות דמי מזונות בשנת 2022 היה **12,436** ירידה של כ 6.5% לעומת 2021.

דמי מזונות למי שטרם מלאו לה 55 שנים (ש"ח)

אישה שנישאה מחדש או ילדים בלבד			אישה הנשואה לחייב או אישה לא נשואה			
כל ילד נוסף	שני ילדים	ילד אחד	עם שני ילדים	עם ילד אחד	ללא ילדים	
					ותיקה	חדשה
902	3,091	2,109	3,516	3,020	2,028	1,803

דמי מזונות למי שמלאו לה 55 שנים (ש"ח)

אישה שנישאה מחדש או ילדים בלבד			אישה הנשואה לחייב או אישה לא נשואה		
כל ילד נוסף	שני ילדים	ילד אחד	עם שני ילדים ויותר	עם ילד אחד	יחידה
902	3,091	2,109	4,588	3,686	2,254

בחוק ההתייעלות לשנים 2021-2022 נקבעה העלאה מדורגת של גיל פרישה לנשים ובשל כך נקבעה תוספת לקצבה לאישה שמלאו לה 62 שנה אך טרם הגיעה לגיל פרישה (לידת 1964-1960) של **717** ש"ח. כמו כן, עד סוף שנת 2025, הן תהיינה זכאיות להטבות הנלוות בדומה למי שהגיעו לגיל פרישה.

כחלק מההקלות שניתנו למבוטחים במהלך תקופת הקורונה, הוחלט בהוראת שעה להקל על מקבלות קצבאות שונות, לרבות מקבלות דמי מזונות, שקיבלו בנוסף להם דמי אבטלה. על פי החוק, טרם הוראת השעה, הופחתו באופן מלא מדמי המזונות דמי אבטלה שאושרו לאישה המקבלת דמי מזונות. בעקבות הוראת השעה, החל במארכ 2020 נעשתה ההפחתה של דמי אבטלה מדמי המזונות בדומה להפחתה של הכנסה מעבודה; כלומר: לאחר ניכוי סכום שאינו נלקח בחשבון ("דיסריגרד") מבוצעת הפחתה בשיעור 25% (עד סכום של 33.81% מהשכר הממוצע) ו-60% (מעל סכום של 33.81% מהשכר הממוצע).

התיקון הוארך פעם נוספת, עד ליום 31.12.2022.

אימהות

ביטוח אמהות נמנה עם חמשת ענפי הביטוח הראשוניים של חוק הביטוח הלאומי שנכנס לתוקף ב-1 באפריל 1954, ובמסגרתו משולמות ליולדת גמלאות שונות ולבית החולים מענק אשפוז.

מענק אשפוז נועד לממן את הוצאות הלידה והאשפוז של היולדת ושל היילוד והוא משולם במישרין לבית החולים. ב-1995, כשהוחל חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אשפוזם של יולדות ושל יילודים, בכללם פגים, היה כלול בסל שירותי הבריאות שנקבעו בחוק.

מענק לידה נועד לרכישת ציוד ראשוני ליילוד, והוא משולם במישרין ליולדת, גם לעובדות זרות השוהות בארץ עם היתר. סכום המענק מחושב על-פי הסכום הבסיסי.

קצבת לידה נועדה לסייע להורים שנולדו להם שלושה ילדים או יותר בלידה אחת.

הקצבה משולמת ליולדת באופן אוטומטי, בתוך חודש מיום הלידה לחשבון הבנק שבו משולמת קצבת הילדים.

להורים מיועדים (פונדקאות), אם נולדו שלושה ילדים או יותר בלידות סמוכות (בטווח של עד 98 יום בין לידה ללידה) יכולים להיות זכאים לקצבת לידה. לדוגמה: בלידה ראשונה נולדו תאומים ובטווח של עד 98 יום נולד עוד ילד.

קצבת הלידה משולמת עבור 20 חודשים, החל מהחודש הראשון שלאחר הלידה. עבור החודש הראשון שלאחר הלידה, הקצבה תשולם לפי מספר הילדים שהיו בחיים בתום 30 יום מיום הלידה. עבור כל אחד מ-19 החודשים שלאחר מכן הקצבה משולמת לפי מספר הילדים שהיו בחיים ב-1 באותו חודש, כשסכום הקצבה הולך ופוחת במהלך תקופת הזכאות.

דמי לידה נועדו לפצות יולדת עובדת על אובדן שכרה במהלך חופשת הלידה שהיא חייבת לקחת על פי חוק עבודת נשים. לדמי לידה זכאית יולדת עובדת – שכירה, עצמאית או הנמצאת בהכשרה מקצועית, כולל עובדות זרות השוהות בארץ כחוק – אשר בתקופה שקדמה ללידה שולמו בעבורה דמי ביטוח בעד פרקי זמן הקבועים בחוק (תקופת אכשרה).

דמי הלידה משולמים בעבור 8 או 15 שבועות בהתאם לתקופת האכשרה שצברה האישה, תקופת לידה והורות לבן זוג בלידה רב עוברית.

דמי לידה לגברים נועדו לפצות גברים על אובדן שכר בזמן שהוא אינו עובד לרגל טיפול בילד. אב יכול לצאת לתקופת לידה והורות ביחד עם בת זוגו או להחליף אותה בחלק מהתקופה. הימים בהם האב שוהה בתקופת לידה והורות הם על חשבון ימי הזכאות של היולדת.

קצבה לשמירת הריון נועדה לפצות את האישה על אובדן שכרה עקב היעדרות מהעבודה בשל סיכון רפואי לה או לעובר הנובע מההיריון, או מסוג העבודה, או ממקום העבודה או מאופן ביצוע העבודה – ולא נמצאה לה עבודה חלופית המתאימה במקום עבודתה.

מספר המקבלות **מענק לידה** בשנת 2022 היה **181,101**, ירידה של כ-0.5% לעומת 2021.

מספר המקבלות **דמי לידה** בשנת 2022 היה **136,393**, ירידה של כ-3% לעומת 2021.

מענק אשפוז (ש"ח)

1.10.2022	1.7.2022	1.4.2022	18.1.2022	2.1.2022	1.1.2022	תקופה
15,499	15,426	15,345	15,275	15,193	14,942	מענק אשפוז
245,918	244,768	243,478	242,363	241,059	237,076	מענק אשפוז לפג

סכומי המענקים משתנים בינואר מידי שנה, לפי נוסחה הקבועה בחוק הביטוח הלאומי, וכן בכל עת שמשרד הבריאות משנה את מחיר "יום אשפוז כללי".

מענק לידה לילודת בלידה אחת (ש"ח)

כל ילד נוסף	3 ילדים	2 ילדים	ילד אחד		
			ילד ראשון	ילד שני	ילד שלישי ואילך
4,565	13,694	9,129	1,826	822	548

קצבת לידה בלידה רב-עוברית (ש"ח)

20-13 חודשים	12-10 חודשים	9-7 חודשים	6-4 חודשים	3-1 חודשים	
3,195	5,477	7,303	9,129	11,685	שלושה ילדים
4,017	6,847	10,042	12,324	15,519	ארבעה ילדים
5,204	9,129	13,694	18,258	22,823	חמישה ילדים

מקסימום דמי לידה לשכירה או עצמאית

מקסימום דמי לידה ליום 1,521.50 ש"ח ומקסימום דמי לידה ל-15 שבועות 149,107 ש"ח.

ילדים

קצבת ילדים משולמת בכל חודש לכל המשפחות עם ילדים עד גיל 18 בישראל, ומטרתה לסייע בהוצאות הגידול של הילדים. מאז נכנס לתוקפו חוק ביטוח ילדים ב-1959 כתשלום קבוע למשפחות מרובות ילדים, עברו קצבאות הילדים שינויים רבים שנועדו להתאימן לתמורות במדיניות הפיסקלית בארץ. השינויים נעשו בין היתר בסכומים ובתנאי הזכאות של מקבלי הקצבאות.

סכום הקצבה לילד שנולד אחרי יוני 2003 :

156 ש"ח	ליד הראשון
197 ש"ח	ליד השני
197 ש"ח	ליד השלישי
197 ש"ח	ליד הרביעי
156 ש"ח	ליד החמישי ואילך

מספר המשפחות שקיבלו קצבת ילדים בשנת 2022 היה **1,251,716** - עלייה של 1.1% לעומת 2021.

מענק לימודים

הביטוח הלאומי משלם מענק לימודים בתחילת כל שנת לימודים :

- לילדי הורה עצמאי (משפחה חד-הורית).
- לילדי משפחות עם 4 ילדים ויותר עד גיל 18, המקבלות קצבת נכות כללית, הבטחת הכנסה, מזונות, שאירים או אזרח ותיק.

הזכאים למענק בשנת 2022 הם אלו שנולדו מ 1.1.2005 עד 31.12.2016. סכום המענק אחיד – **1,046 ש"ח** לכל ילד.

מספר הילדים שקיבלו מענק לימודים בשנת 2022 היה **259,639** - עלייה של כ-0.7% לעומת 2021.

מספר המשפחות (משפחות חד הוריות + משפחות עם 4 ילדים ויותר) שקיבלו מענק לימודים בשנת 2022 כ- **132,569** - עלייה של כ 1.8% לעומת 2021.

נפגעי עבודה

על-פי חוק הביטוח הלאומי, כלל העובדים בישראל (שכירים ועצמאיים) מבוטחים כנגד הסיכון להיפגע כתוצאה מעבודה וממחלות מקצוע. לפי החוק, נדרש המעסיק לבטח את עובדיו (למעט שוטרים, סוהרים ועובדי שירות הביטחון) כנגד סיכונים אלה. המעסיקים מבוטחים את העובדים הקבועים והזמניים בביטוח יומי או חודשי. **ביטוח נפגעי עבודה** נועד לסייע למבוטחים שנפגעו בעבודה ולפצות אותם על אובדן הכנסתם בתקופה שלאחר הפגיעה, שבה נעשו בלתי כשירים לעבוד. לשם כך משלם להם הביטוח הלאומי דמי פגיעה לתקופה של עד 3 חודשים. אם נותרה לנפגע נכות כתוצאה מהפגיעה, הוא יהיה זכאי לקצבת נכות מעבודה או למענק, בהתאם להחלטת הוועדה הרפואית, שבפניה יופיע. בנוסף, הנפגע בעבודה זכאי לקבל טיפול רפואי חינם בשל תוצאות הפגיעה. אם הנפגע נפטר כתוצאה מהפגיעה בעבודה, תשולם לבני משפחתו קצבה או מענק.

גמלאות לנפגעי עבודה (ש"ח)

קצבת נכות מעבודה ותלויים מקסימלית לחודש	מקסימום דמי פגיעה ליום	
20,540	684.68	עובד שכיר שנפגע עד 31.12.1994
34,234	1,141.13	עובד עצמאי או עובד שכיר שנפגעו לאחר 1.1.1995

מינימום שכר עבודה רגיל לנפגעי כוחות הביטחון בשנת 2022 – 6,130 ש"ח.

מספר המקבלים קצבת **נכות מעבודה – צמיחה (שכירים ועצמאיים)** בממוצע לחודש בשנת 2022 היה **58,752**, עליה של כ- 5% לעומת 2021.

מספר המקבלים קצבת **נכות מעבודה – זמנית (שכירים ועצמאיים)** בממוצע לחודש בשנת 2022 היה **8,741**, עליה של כ- 17% לעומת 2021.

מספר המקבלים **דמי פגיעה (שכירים ועצמאיים)** בשנת 2022 היה **63,874**, עלייה של כ-8.6% לעומת 2021.

שירות מילואים

המוסד לביטוח הלאומי משלם **תגמולי מילואים** לכל מי שנקרא לשירות מילואים על-פי חוק שירות הביטחון, ולמי שנקרא לאימון על פי חוק שירות עבודה לשעת חירום. המוסד משלם גם הענקות לנערים עובדים עד גיל 18 שנעדרו מעבודתם עקב השתתפותם בחינוך הקדם צבאי (בתנאי שהשתתפו בפעילות במסגרת החינוך הקדם צבאי יומיים רצופים לפחות, ובתנאי שעבדו 30 ימי עבודה לפחות בשלושת החודשים שקדמו לפעילות).

תקנות הביטוח הלאומי (תגמולים למשרתים במילואים) – תיקון

משרת מילואים (שכיר או עצמאי) ששכרו או הכנסתו החודשית הממוצעת עלתה בחודש השירות או באחד החודשים לפחות ברבע השנה שקדמה לחודש השירות ב-20% לפחות בשלושה חודשים רצופים, ביחס להכנסתו בתקופת רבע השנה שקדמה לעלייה, חושב לו התגמול לפי הכנסתו בחודש השירות, אילולא שירת במילואים.

בשנת 2022 שולמו תשלומים בסך כולל של **1,602,260 ש"ח**, עלייה של כ-15% במונחים ריאליים לעומת 2021.

מקסימום ומינימום תגמול מילואים (ש"ח)

ליום	לחודש	
1,502.50	45,075	עובד שכיר/עצמאי מקסימום התגמול
204.34	6,130	מינימום התגמול
87.93	2,638	מינימום הענקה לגדנעים

אבטלה

הביטוח הלאומי דואג להבטיח למובטל אמצעי מחיה בתקופת האבטלה עד לתקופה המרבית בהתאם לגילו ומספר התלויים. **דמי האבטלה** משולמים למי שהיה עובד שכיר והוא רשום בלשכת שירות התעסוקה כמחוסר עבודה, ומתייצב בשירות התעסוקה לדרוש עבודה. עליו לפנות ללשכת שירות התעסוקה מיד עם הפסקת עבודתו, ולהתייצב בלשכה במועדים קבועים כפי שייקבעו על ידה. לשכות שירות התעסוקה מעבירות לביטוח הלאומי מדי חודש את הנתונים על מספר ימי האבטלה שנרשמו, ועל סמך נתונים אלה משלם הביטוח הלאומי למבוטח את דמי האבטלה.

דמי אבטלה לנשים - הגדלת מספר ימי דמי האבטלה לנשים ל- 300 ימים (במקום 175 ימים). חל על אישה שנולדה ביום 1.1.60 ואילך ומלאו לה 57 שנים, בתנאים להלן:

- התוספת לא תעלה על 125 ימים בתקופת אבטלה (מעבר לזכאות הקיימת של 175 ימים) או על 300 ימי אבטלה בפרק זמן של 18 חודש מהתאריך הקובע הקודם;
- בגין תוספת הימים, לא יעלה שיעור הגמלה ליום על 154 ש"ח (1.46% מהשכר הממוצע);
- אישה שמלאו לה 57 וטרם מלאו לה 60 אשר סירבה "סירוב שאינו סביר" להכשרה מקצועית, תישלל זכאותה לדמי האבטלה ממועד הסירוב (ולא לפני היום ה-176 לזכאותה).
- אישה שמלאו לה 57 וטרם מלאו לה 60 אשר נמצאת בהכשרה מקצועית, תהא זכאית לגמלה בשיעור של 100% (במקום 70%) ואולם דמי האבטלה היומיים לא יעלו על 1.46% - 154 ש"ח. תחולה: 1.1.2022

החל מינואר 2022 הפכה הוראת השעה לחוק לפיה דמי האבטלה למשתתפי הכשרה מקצועית לא יופחתו ל-70% לתיקון חוק.

מספר מקבלי דמי אבטלה בחודש במוצע בשנת 2022 היה **61,454**, ירידה של כ- 81.6% לעומת 2021.

שיעור דמי אבטלה ליום בש"ח, 2022

361.00	הסכום היומי הבסיסי
180.30	שכר יומי ממוצע לחייל משוחרר
9,950	מענק מלא לחייל משוחרר שעבד בעבודה מועדפת
1,803	הסכום המרבי (שכר יומי מרבי)
422.04	דמי אבטלה מרביים ליום לתקופה הראשונה
281.36	דמי אבטלה מרביים ליום לתקופה השנייה
154.04	למבוטחת הזכאית ל-300 ימים (מהיום ה-176 ואילך)

אסירי ציון

תושב או אזרח ישראל, שהרשות המאשרת הכירה בו כ**אסיר ציון** או כבן משפחה של אסיר ציון שנמצא במאסר או כבן משפחה של הרוג מלכות, זכאי לגמלאות על-פי חוק התגמולים לאסירי ציון ובני משפחותיהם התשנ"ב – 1992. הגמלאות מותנות במבחן הכנסה.

אסירי ציון נכים זכאים גם לגמלה בעין (הטבה) כמו טיפול רפואי ושיקום מקצועי. בן משפחה של אסיר ציון ששוהה בכלא או שנפטר עשוי להיות זכאי גם הוא להטבות.

מספר מקבלי קצבת אסירי ציון בשנת 2022 היה **611**, ירידה של כ 3.3% לעומת שנת 2021.

לא נעשו שינויי חקיקה בשנת 2022.

שיקום מקצועי

על-פי חוק הביטוח הלאומי (1968) ותיקון מס' 13 לחוק (1974), לשיקום מקצועי זכאים:

- אלו שנפגעו בעבודה.
- בעלי מוגבלות (מלידה, מתאונה או ממחלה), ואם הם אינם מתאימים לשיקום – בני זוגם.
- אלמנים ואלמנות.

לשיקום מקצועי זכאים גם נפגעי פעולת איבה ובני המשפחות השכולות, במסגרת הטבות חוק נפגע פעולות איבה (1974).

שירותי השיקום ניתנים על ידי עובדים סוציאליים במחלקות השיקום בסניפי הביטוח הלאומי והם כוללים: אבחון והערכה, טרום הכשרה מקצועית, הכשרה מקצועית, ייעוץ לקריירה, תכניות שיקום מותאמות אישית, השכלה אקדמית והשמה בעבודה. מרבית השירותים ניתנים על-ידי הביטוח הלאומי וחלקם ניתנים במסגרות ייעודיות כגון מרכזי שיקום. תהליך השיקום מתחיל עם פנייה של המבוטח או של נציג הקהילה או ביוזמה של המוסד.

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) – תיקון מס' 40

הכרה באחים של חיילים שנספו והרחבת הזכאות של אחים של הנספים לסיוע בשכר לימוד לתואר ראשון בעד כל שנת לימודים קודם לגיל 40, עד לגובה 40% משכר הלימוד, וכן במימון התערבויות לרווחה רגשית, כפי שקבע השר עד לגיל 30.

תחולה: 5.7.2022

סך הכל מטופלים - **31,048**, השתתפו בתכניות הכנה לעבודה - **14,953**, בשלב אבחון ובניית תכנית שיקום - **16,095**, עדיין בטיפול - **17,958**, הטיפול הופסק - **8,137**, סיום סיוע אחר - **1,857**, סיימו תכנית בהצלחה - **4,953**, נקלטו בעבודה - **3,802**.

יעוץ לאזרח הוותיק ולמשפחתו

שירות הייעוץ לאזרח הוותיק ולמשפחתו הוקם בשנת 1972 כפרויקט של גמלאים מתנדבים המסייעים לאזרחים ותיקים אחרים. השירות החל עם מתנדבים מעטים בחמישה סניפים, ועם השנים התרחב מאוד, וכיום פועלים במסגרתו כאלף מתנדבים בכל הארץ.

מתנדבי השירות מקיימים קשר חברתי קבוע ותומך עם האזרחים הוותיקים ומסייעים להם למצות את זכויותיהם בביטוח הלאומי ובארגונים אחרים. העובדה שהמתנדב אף הוא אזרח וותיק מאפשרת לו להבין את תחושותיו של האזרח הוותיק הנועץ ואת בעיותיו הקשורות לזקנה.

המתנדבים נדרשים לעבור קורס הכשרה של ארבעה חודשים, שבמהלכו הם לומדים על הצרכים המיוחדים של האזרחים הוותיקים ועל השינויים המתרחשים בגיל הזה, ומפתחים את המיומנויות הנדרשות לעבודה עם אזרחים ותיקים. את השירות מנהלים עובדים סוציאליים מומחים בגרונטולוגיה ובהתנדבות.

כל השירותים של שירות הייעוץ לאזרח הוותיק ולמשפחתו ניתנים ללא תשלום.

נפגעי איבה

נפגעי פעולות איבה ובני משפחותיהם זכאים, על פי החוק, לתגמולים כספיים ולהטבות שונות, המיועדים לסייע להם ולתמוך בהחלמתם – כגון תגמולים חודשיים, שיקום, מענקים שנתיים ומענקים חד פעמיים. הזכאות נקבעת על פי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה התש"ל-1970. התגמולים הכספיים נקבעים על פי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959, והם מחושבים בדרך כלל על פי שכרם של עובדי מדינה בדירוג המנהלי ומתעדכנים בהתאם לעדכונים במשק (הסכמי עבודה או תוספות יוקר).

בן משפחה של נפגע פעולת טרור שנהרג זכאי לקצבה חודשית (באותו שיעור של קצבה המשולמת לבני משפחתו של חייל שנהרג בעת מילוי תפקיד), לשיקום מקצועי ולמענק חד פעמי. בחוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2021-2022 (חוק ההסדרים) היו שינויים לגבי 2 מרכיבים המעודכנים לפי השכר הממוצע "מענק להוצאות קבורה לנפגעי פעולות איבה" ו"מענק הוצאות קבורה" (אחזקת קבר). למרות הקפאת השכר הממוצע ב-22' מרכיבים אלה עודכנו ב-2.45%.

חוק הנכים (תגמולים ושיקום) – תיקון מס' 30 והוראת שעה

במסגרת הוראת השעה נקבעו לנכה פעולות איבה מבחנים מקלים לקבלת התגמולים הבאים: תגמול מחוסר פרנסה, תגמול נצרך ותגמול פרישה מוקדמת.

תגמול מחוסר פרנסה – המבחן לקבלת הגמלה הוא שההכנסה החודשית של מבקש הגמלה מעבודה או ממשלח יד לא תעלה על מחצית השכר הקובע ולא שולמו לו דמי אבטלה. זאת בשונה מהמצב הקודם לתיקון בו נלקחה בחשבון הכנסה מכל מקור שהוא.

תגמול נצרך - לצורך בחינת הכנסותיו נלקחה בחשבון הכנסתו החודשית מעבודה או ממשלח יד בלבד. הכנסה ממשלח יד עד לגובה שכר מינימום לא קוזזה מהגמלה, הכנסה מעל לגובה שכר המינימום ועד לשכר הממוצע במשק קוזזה בשיעור של 50 אגורות בגין כל שקל, הכנסה בגובה השכר הממוצע במשק שללה את הזכאות לגמלת נצרך לחלוטין והעמידה את המבקש על התגמול הבסיסי.

תגמול פרישה מוקדמת – הכנסה חודשית מעבודה או ממשלח יד עד לגובה שכר המינימום לא הובאה בחשבון, זאת בשונה מהמצב טרם התיקון שבו הדרישה הייתה שהמבוטח לא עובד כלל. לעניין שלושת תגמולים אלו לא הובאו בחשבון הכנסות הוניות, קצבאות ופנסיה.

תחילתו של חוק זה מ-1.2.2022 והוא עומד בתוקף עד ל-1.8.2023.

חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה תוקן במקביל והוא מחיל על נפגעי איבה את התיקונים האמורים.

תשלום טיפול רפואי (תט"ר) חלקי לנכה איבה, שעקב "מצב רפואי" מתמשך איבד את כושרו להשתכר באופן מלא והוא מסוגל לעבודה חלקית בלבד. תט"ר משולם לנכה המקבל טיפולים רפואיים או שהינו מחלים מטיפולים רפואיים, מאחר שאינו יכול לעבוד למחייתו בתקופה זו. זהו מצב זמני שמתעורר מעת לעת, ומטרתו לאפשר לנכה לקבל תגמול בתקופת האי כושר לעבוד.

הוראת שעה עודכנה והוארכה ביום 2.5.2022 ועד 1.8.2023.

מספר נפגעי איבה ממקבלים תגמול נכות - בשנת 2022 היה 5,705, עליה של כ 5% לעומת שנת 2021.

אמנות בינלאומיות

אמנה בינלאומית לביטחון סוציאלי היא הסכם שנחתם בין מדינת ישראל לבין מדינה אחרת, כדי לשמור על הזכויות הסוציאליות של מי שעברו ממדינה למדינה וכדי למנוע כפל תשלום דמי ביטוח מישראלים השוהים בחו"ל ועובדים שם.

המדינות שעמן חתמה ישראל על אמנות הן: בריטניה, הולנד, צרפת, בלגיה, אוסטרליה, גרמניה, שוודיה, שווייץ, דנמרק, פינלנד, אורוגוואי, צ'כיה, נורבגיה, בולגריה, סלובקיה, רומניה, ארגנטינה, פולין והפדרציה הרוסית. אמנה המסדירה מניעת כפל תשלום דמי ביטוח לאומי בלבד נחתמה עם קנדה.

האמנות חלות על תושבי ישראל ועל אזרחי המדינות הללו ובני משפחותיהם ובכל אמנה מפורטים ענפי הביטוח הכלולים בה. האמנות הרחבות כוללות את רוב ענפי הביטוח: אזרח ותיק (זקנה), שאירים, נכות, נפגעי עבודה, ילדים ואימהות וכן הסדרת תשלומי דמי ביטוח בין המדינות.

צו הביטוח הלאומי (סוגי מקרים של התנדבות מחוץ לישראל) - הוראת שעה

התיקון לצו הרחיב את ההכרה במתנדבים במסגרת התנדבות בחו"ל בתנאים הבאים:

- (א) ההפניה להתנדבות נעשתה מאת משרד ממשלתי או גוף ציבורי שאושר להפניית מתנדבים;
- (ב) המתנדב נשלח מישראל למקום בו מתקיים מצב חירום, מלחמה או אסון שאליו שלחה המדינה זה מכבר אנשים מטעמה כדי לסייע;
- (ג) תקופת ההתנדבות לא עלתה על 60 ימים רצופים;
- (ד) ההתנדבות היתה למטרות הקבועות בצו.

זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד

חוק ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד נחקק בשנת 1975, כדי להגן על עובדים, שזכויותיהם נפגעו כתוצאה מקשיים, שאליהם נקלע מקום עבודתם, ובשל קשיים אלה ניתן צו פירוק או צו פשיטת רגל.

בהתאם לחוק, עובד שכיר שמעסיקו פשט את הרגל או שהחברה שעבד בה התפרקה, זכאי לתשלום גמלה מהביטוח הלאומי הכוללת את התשלומים האלה, שמעסיקו נשאר חייב לו, עד לסכום המקסימלי הקבוע בחוק:

1. שכר העבודה
2. פיצויי הפיטורין
3. תשלום לקופת הגמל.

לא היו שינויי חקיקה בשנת 2022.

תשלום דמי ביטוח

שיעורי דמי ביטוח הנגבים מהמעסיק בעד העובד, לפי ענפים (אחוזים מהשכר)

החל מיום 1.1.2019	שיעור רגיל	שיעור מופחת
סה"כ	19.60	7.05
סה"כ לפי חוק ביטוח לאומי	14.60	3.95
זקנה ושארים	5.89	1.52
סיעוד	0.33	0.05
נכות כללית	2.28	0.37
נפגעי תאונות	0.13	0.02
נפגעי עבודה	2.06	0.47
אימהות	1.40	0.15
ילדים	2.08	1.32
אבטלה	0.37	0.04
פשיטת רגל	0.06	0.01
ביטוח בריאות	5.00	3.10

שיעורי דמי ביטוח הנגבים מהעצמאי, לפי ענפים (אחוזים מהשכר)

החל מיום 1.1.2017	שיעור רגיל	שיעור מופחת
סה"כ	17.83	5.97
סה"כ לפי חוק ביטוח לאומי	12.83	2.87
זקנה ושארים	5.95	1.32
סיעוד	0.21	0.05
נכות כללית	2.12	0.47
נפגעי תאונות	0.09	0.03
נפגעי עבודה	0.78	0.17
אמהות	0.94	0.24
ילדים	2.74	0.59
ביטוח בריאות	5.00	3.10

הכנסה מרבית לחישוב דמי ביטוח על פי לוח יא' לחוק- 47,075 ש"ח לחודש, תקרת ההכנסה החייבת בשיעור מופחת- 6,331 ש"ח לחודש.

שינוי שיעור השתתפות משרד האוצר בגביית דמי ביטוח

בשנת 2022 שיעור ההשתתפות היה כמפורט: בינואר 57.26% והחל מפברואר הוא עלה ל 53.89% בעקבות שינויי חקיקה הקשורים להסכם הנכים ולשיבוב וכן שינויים בענפים זקנה ושארים, סיעוד ועוד.

קרנות הביטוח הלאומי

קרנות הביטוח הלאומי הן קרנות ממשלתיות המיועדות לצמצום פערים חברתיים וטיפול, העצמה ושיפור איכות החיים של אוכלוסיות במצבי סיכון. יחד עם שותפים במגזר הציבורי, השלישי והעסקי פועלות הקרנות לפיתוח, הרחבה וחיזוק של השירותים החברתיים בישראל.

הקרנות מסייעות במימון וליווי מקצועי של פרויקטים ותכניות חברתיות, פיתוח תורה מקצועית לתכניות חדשות וקידום שינויים בתחום מדיניות הרווחה בישראל. הביטוח הלאומי פועל באמצעות חמש קרנות: הקרן לפיתוח שירותים לנכים, קרן סיעוד, קרן ילדים ונוער בסיכון, קרן מפעלים מיוחדים וקרן מנוף.

נדבך מרכזי בפעילות הקרנות הוא בסיוע לארגונים ורשויות מקומיות להקמה ושדרוג של שירותים חברתיים. כמו כן, כגוף מרכזי באקו-סיסטם החברתי, הקרנות קשובות תמיד ליוזמות חדשניות בשדה, ומובילות ושותפות בתהליכי פיתוח חדשניים לרווחת אוכלוסיות במצבי סיכון.

הקרן לפיתוח שירותים לנכים

הקרן לפיתוח שירותים לנכים מסייעת לגופים ציבוריים לפתח שירותים לאנשים עם מוגבלות כדי לשלבם בחברה ובעבודה ולשפר את רווחתם. הקרן פועלת בתחומים האלה: החינוך המיוחד והגיל הרך; שיקום תעסוקה לנכים; דיור מוגן בקהילה; פעילויות פנאי וספורט; שיפור תנאים פיזיים במוסדות לנכים ורכישת ציוד לשיקום; וסיוע בהנגשה לנכים במבנים ציבוריים. הקרן גם מסייעת בשיפור איכות החיים והשירותים במוסדות. הקרן מסייעת בפיתוח שירותים המיועדים למגוון רחב של אוכלוסיות עם מוגבלות, כגון: נפגעי נפש, אנשים עם מוגבלות שכלית, נפגעי ראש, עיוורים וליקויי ראייה, חרשים וכבדי שמיעה, אנשים ברצף האוטיסטי, אנשים עם מוגבלות מוטורית קשה, נפגעי מחלות, אנשים עם לקות למידה קשה וקשיי קשב וריכוז ועוד. פעילותה של הקרן מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה – 1995, סעיף 220, והיא פועלת על פי תקנון שאושר על ידי מנהלת המוסד בהתייעצות עם ועדת הנכות של מועצת המוסד.

קרן סיעוד

קרן סיעוד מסייעת לגופים בפיתוח שירותים עבור קשישים מוגבלים בקהילה ובמוסדות, על מנת לשפר את בריאתם ורווחתם של הקשישים בישראל ולצמצם תהליכי הידרדרות תפקודית. הסיוע ניתן לפיתוח תשתיות ולהצטיידות למסגרות בקהילה (כמו מרכזי יום ומועדוני מופת) ובמוסדות (בתי אבות ציבוריים ופרטיים), ולפיתוח מודלים חדשניים לתפעול מסגרות לקשישים מוגבלים בקהילה ובמוסדות ושירותים חדשניים. פעילותה של הקרן מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה – 1995, סעיף 237.

הקרן למפעלים מיוחדים

הקרן למפעלים מיוחדים מסייעת לארגונים חברתיים ולרשויות מקומיות לפתח שירותים חברתיים בעלי מרכיב ניסיוני וחדשני עבור מגוון אוכלוסיות במצבי סיכון, ובהם: משפחות בעוני ובאבטלה, קשישים, אנשים עם צרכים מיוחדים, צעירים בסיכון ועוד. הקרן פועלת כ"קרן הון-סיכון חברתית" המעניקה ידע וניסיון מקצועי בפיתוח שירותי רווחה ובשיפור הביטחון הסוציאלי, ומשתתפת במימון התכנית וההערכה המחקרית. פעילות הקרן נעשית בשיתוף פעולה עם משרדי

ממשלה, ארגונים ציבוריים וקרנות פילנתרופיות, והיא מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשנ"ה – 1995, סעיף 36, ובתקנון שאושר על ידי מנהלת המוסד בהתייעצות עם וועדות מועצת המוסד.

קרן לילדים ונוער בסיכון

הקרן לילדים ובני נוער בסיכון פועלת החל משנת 2004, לקדם את הטיפול בילדים ובני נוער בסיכון שטרם מלאו להם 18 שנים הנמצאים בסיכון בשל הזנחה, התעללות, אלימות ופגיעה מינית, לרבות ילדים ובני נוער שעברו על החוק, משתמשים בסמים או חשופים לתנאי חיים מסכנים. הקרן פועלת להרחיב את אוכלוסיית היעד של הקרן לצעירים עד גיל 23. פעילותה של הקרן מכוונת לפיתוח והטמעת מודלים ותוכניות מערכתיות בהתאם לצרכים של אוכלוסיית היעד. לקרן שיתופי פעולה משמעותיים עם משרדי הרווחה, החינוך, הבריאות, הקליטה והכלכלה, כמו גם מיזמים משותפים עם קרנות פרטיות, ארגונים ציבוריים וארגונים עסקיים. פעילותה של הקרן מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה – 1995, סעיף 74, והיא פועלת על פי תקנון שאושר על ידי מנהלת המוסד בהתייעצות עם וועדות מועצת המוסד.

קרן מנוף למניעת תאונות בעבודה

קרן מנוף מיועדת למימון פעולות למניעת תאונות בעבודה ולעידוד תכניות להגברת הבטיחות והגהות – מימון מחקרים בתחום הבטיחות והגהות בעבודה ויישום מסקנותיהם במפעלים; פיתוח ושיפור אמצעי בטיחות חדשניים; איתור סיכונים מקצועיים ומפגעים בטיחותיים במקומות עבודה; וסיוע ברכישת אמצעי בטיחות חדשניים, בפעולות הסברה והדרכה ובמבצעי הסברה ופרסום. פעילותה של הקרן מעוגנת בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשנ"ה – 1995, סעיף 149, והיא פועלת על פי התקנות הנלוות לחוק ועל פי התקנון שאושר על ידי מנהלת המוסד.

לא היו שינויי חקיקה בשנת 2022.